

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут
Кафедра цивільного права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітньо-професійна програма «Право»

Спеціальність 081 «Право»

Галузь знань 08 «Право»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 26 серпня 2025р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Захист прав інтелектуальної власності
Викладач (-і)	Стефанишин Наталія Михайлівна, кандидатка юридичних наук, доцентка кафедри цивільного права, доцентка
Контактний телефон викладача	(0342) 596130
Е-mail викладача	nataliia.stefanyshyn@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЕКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять із здобувачами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/informatsiia-shchodo-navchalnoho-protsesu-2/ Також можливі консультації шляхом листування через корпоративну електронну пошту.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни охоплюється дослідження теоретико-практичних питань, що пов'язані з захистом прав інтелектуальної власності, відповідне законодавче регулювання, матеріали юридичної практики, а також, аналіз колізій та прогалин у чинному цивільному законодавстві щодо здійснення захисту прав інтелектуальної власності. Програма навчальної дисципліни складається зі змістовного модуля, який включає ряд тем: 1. Загальні положення щодо захисту прав інтелектуальної власності. 2. Судовий порядок захисту прав інтелектуальної власності. Підвідомчість та підсудність справ щодо розгляду спорів у сфері інтелектуальної власності. 3. Докази та доказування у справах щодо розгляду спорів у сфері інтелектуальної власності. 4. Забезпечення доказів та забезпечення позову в судах у справах щодо розгляду спорів у сфері інтелектуальної власності. 5. Адміністративний порядок захисту прав інтелектуальної власності. 6. Захист авторських та суміжних прав. 7. Особливості захисту прав інтелектуальної власності, що пов'язані із захистом прав на правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг (торговельних марок, комерційних найменувань, географічних зазначень). 8. Захист прав інтелектуальної власності на об'єкти промислової власності (винаходи, корисні моделі, промислові зразки). 9. Особливості захисту прав інтелектуальної власності на нетрадиційні об'єкти прав інтелектуальної власності (селекційні досягнення, наукові відкриття, компонування напівпровідникового виробу, раціоналізаторські пропозиції, комерційні таємниці). Глобалізація інформаційного середовища, превалювання інтелектуальної складової, надактивна комерціалізація результатів інтелектуальної, творчої діяльності призвели до того, що інтелектуальна власність посідає сьогодні визнане світовим бізнес середовищем суттєве місце в активах світової економіки. Відповідно, вимагає перегляду роль суб'єктів права інтелектуальної власності та їх характеристика в системі цивільних правовідносин. Стосується це усіх складових суб'єктивних прав та обов'язків, у тому числі – й питань захисту суб'єктивних цивільних прав. Забезпечення захисту прав, у тому числі й прав інтелектуальної власності, в Україні є конституційною гарантією, яка реалізується завдяки використанню створених державою політичних та інституційних	

умов, правових механізмів, розробки способів захисту прав. Необхідність удосконалення захисту прав інтелектуальної власності є одним із векторів реформ, що знайшли закріплення у національній Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020». Створення якісних механізмів цивільно-правового захисту прав інтелектуальної власності є одним із важливих напрямків євроінтеграційної стратегії держави та впливає також із взятих Україною зобов'язань за міжнародними угодами. Зокрема, забезпечення належного рівня захисту прав інтелектуальної власності вимагається від України як члена СОТ відповідно до Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності. Напрямок захисту прав інтелектуальної власності визначений і серед зобов'язань, взятих на себе державою після ратифікації 16 вересня 2014 року Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. З огляду на євроінтеграційний шлях розвитку України як офіційний політичний курс держави, в національному законодавстві мають знайти закріплення основні європейські принципи та стандарти у сфері правової охорони й захисту прав інтелектуальної власності. Основними джерелами вивчення навчальної дисципліни «Судовий захист прав інтелектуальної власності» виступають положення чинного цивільного законодавства України, зокрема, Цивільний Кодекс України, Господарський Кодекс України, Цивільний процесуальний Кодекс України, Господарський процесуальний Кодекс України, Закони України "Про авторське право і суміжні права", "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі", "Про охорону прав на промислові зразки", "Про охорону прав на знаки для товарів і послуг", "Про охорону прав на географічне зазначення" та ряд інших спеціальних законів і підзаконних актів.
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
<u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни «Захист прав інтелектуальної власності» є опанування теоретико-практичних питань, що пов'язані з захистом прав інтелектуальної власності, а також, виявлення та вирішення правових проблем, що можуть виникати в процесі захисту таких прав. <u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни «Захист прав інтелектуальної власності» є науковий аналіз джерел регулювання суспільних відносин, що виникають у сфері інтелектуальної власності, формування умінь та навичок щодо самостійного розв'язання практичних проблем, які виникають у процесі захисту прав інтелектуальної власності, а також, правильного застосування норм цивільного законодавства.
4. Програмні компетентності та результати навчання
<i>Загальні компетентності:</i> ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК12. Здатність скеровувати зусилля, поєднуючи результати різних досліджень та аналізу, вчасно подавати результат. <i>Фахові компетентності:</i> СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності. СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції. СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію. СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.

СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

Програмні результати навчання:

РН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

РН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

РН 9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

РН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

РН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

РН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
3	081 Право	2	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Загальні положення щодо захисту прав інтелектуальної власності.	2	2	6
Тема 2. Судовий захист прав інтелектуальної власності. Підвідомчість та підсудність справ щодо розгляду спорів у сфері інтелектуальної власності.	2	2	6
Тема 3. Докази та доказування у справах щодо розгляду спорів у сфері інтелектуальної власності.	2	2	6
Тема 4. Забезпечення доказів та забезпечення позову у судах у справах щодо розгляду спорів у сфері інтелектуальної власності.	-	2	7
Тема 5. Адміністративний порядок захисту прав інтелектуальної власності.	2	2	7
Тема 6. Захист авторських та суміжних прав.	2	2	7

Тема 7. Особливості захисту прав інтелектуальної власності, що пов'язані із захистом прав на правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг (торговельних марок, комерційних найменувань, географічних зазначень).	2	2	7
Тема 8. Захист прав інтелектуальної власності на об'єкти промислової власності (винаходи, корисні моделі, промислові зразки).	-	2	7
Тема 9. Особливості захисту прав інтелектуальної власності на нетрадиційні об'єкти прав інтелектуальної власності (селекційні досягнення, наукові відкриття, компонування напівпровідникового виробу, раціоналізаторські пропозиції, комерційні таємниці).	-	2	7
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309. https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf , а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол №13 від 27 червня 2024 року) https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf
Вимоги до письмової роботи	Передбачається виконання 1 письмової модульної контрольної роботи (абз.2 пп. 3.1.3.1 МРПОУ). Робота виконується на останньому семінарському занятті та охоплює всі змістові модулі. Зміст питань, форма та структура завдань визначається викладачами, що проводять семінарські заняття за погодженням з керівником навчальної дисципліни та затверджується на засіданні відповідної кафедри (пп. 3.1.3.2 МРПОУ). На письмову модульну контрольну роботу виноситься: 1 описове завдання, яке оцінюється в 10 балів, 2 визначення термінів, які оцінюються по 5 балів, 3 закритих тестових запитань, які оцінюються по 5 балів та розв'язання практичної ситуації, яке оцінюється в 15 балів. Максимальна кількість балів за письмову роботу – 50 (пп. 2.6.1 МРПОУ).
Семінарські заняття	Завдання для семінарських занять визначені у методичних вказівках, що розміщені на сайті кафедри https://kcp.cnu.edu.ua/op-marictp/navchalno-metodychni-materialy/ , а також в системі дистанційного навчання. Максимальна кількість балів за семінарські заняття – 45 (пп. 2.6.1–2.6.2 МРПОУ).

Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувачу виставляється залік за умови виконання всіх видів робіт, передбачених силабусом. Наявність хоча б одного пропущеного і невідпрацьованого семінарського заняття є підставою для не виставлення заліку (пп. 3.2.2 МРПОУ).
Підсумковий контроль	Залік. Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально 45 балів), балу за підсумкову модульну контрольну роботу (максимально 50 балів) та балу за самостійну роботу (максимально 5 балів, пп. 2.6.3 МРПОУ). Бал за індивідуальну роботу та/або участь у науковій роботі (максимально 10 балів) є додатковим балом, який додається до підсумкового семестрового балу (пп. 2.6.1 МРПОУ). Підсумковий бал становить максимально 100 балів (пп. 2.6.1–2.6.3 МРПОУ).

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Зміст питань, форма та структура завдань та інструкції щодо виконання обов'язкових (письмової модульної контрольної роботи) та додаткових (письмових завдань за питаннями самостійного опрацювання, письмових експрес-опитувань тощо) письмових робіт визначаються викладачем, що проводить семінарські заняття, за погодженням з викладачем, що проводить лекційні заняття (Розділ 3 МРПОУ). За бажанням (для отримання додаткових балів) здобувачі можуть виконувати індивідуальні завдання (пп. 3.1.4.1-3.1.4.3 МРПОУ). Види, інструкції щодо виконання індивідуальних завдань знаходяться на кафедрі та на сайті кафедри <https://kcp.cnu.edu.ua/op-marictp/navchalno-metodychni-materialy/>

Академічна доброчесність:

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>, усвідомлюючи наслідки порушення.

Реагування на порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до встановлених процедур https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf.

Відвідування занять:

Очікується, що всі здобувачі відвідуватимуть лекції і семінарські заняття. Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Здобувач зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття (абз. 1. п. 3.1.2 МРПОУ). За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу здобувача (абз. 2. п. 3.1.2 МРПОУ).

Неформальна освіта:

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultatuv-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

8. Рекомендована література

1. Бахур О.В. Щодо поняття судового захисту прав інтелектуальної власності у сфері господарювання. Київський часопис права. 2021. №3. С.51-57. URL: <http://kyivchasprava.kneu.in.ua/index.php/kyivchasprava/article/view/36/34>
2. Коваль І.Ф., Бахур О.В. Особливості розгляду справ про захист прав

інтелектуальної власності у сфері господарювання: за матеріалами практики Верховного суду. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична. Випуск 30/2021. С.191-198. URL: <file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/492-Article%20Text-917-1-10-20220404.pdf>

3. Шабалін А. Цивільно-правовий захист прав інтелектуальної власності: теоретичні та практичні аспекти. Теорія і практика інтелектуальної власності. 3/2020. С.65-76. URL: <file:///C:/Users/Lenovo/Downloads/216943-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-490843-1-10-20201121.pdf>

4. Грек Б. Застосування у господарському процесі запобіжних заходів. Юридичний журнал. № 9. 2020. URL: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=809>

5. Стефанишин Н.М. Інституціоналізація медіації для врегулювання спорів в сфері права інтелектуальної власності. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». Випуск 78. Частина 1. 2023. С.227-231. URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/issue/view/16963>

6. Капіца Ю.М. Забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності в Європейському Союзі. Інтелектуальний капітал. 2021. № 4. С. 3-11.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:

1. Стефанишин Н.М. Захист прав інтелектуальної власності: методичні вказівки для підготовки до семінарських занять та забезпечення самостійної роботи магістрантів 2-го курсу денної форми навчання. Івано-Франківськ: Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2024. с. URL: <https://kcp.cnu.edu.ua/op-marictp/navchalno-metodychni-materialy/>

Викладач _____ **Наталія СТЕФАНІШИН**

доцентка кафедри цивільного права